

POLSKIE CENTRA
DIETETYCZNE

DOBROSTAN NAUCZYCIELA

— PROJEKT —
ZDROWIF

NOWA JAKOŚĆ ODCHUDZANIA

Mielec, ul. Mickiewicza 36
tel. **790 337 773**

POLSKIE CENTRA
DIETETYCZNE

Najczęściej popełniane błędy w odżywianiu:

brak regularności w posiłkach

pomijanie I śniadania

„nadrabianie” całego dnia wieczorem

monotonność diety

picie za małej ilości wody

uleganie nieprawidłowym modom żywieniowym

zbyt duża ilość węglowodanów w diecie

Dieta prawidłowo zbilansowana, to dieta...:

- o właściwej zawartości białka, tłuszczu i węglowodanów;
- o odpowiedniej kaloryczności;
- biorąca pod uwagę jednostki chorobowe, alergie i nietolerancje pokarmowe (jeśli takie istnieją);
- uwzględniająca preferencje smakowe;
- która bazuje na składnikach naturalnych, produktach sezonowych i jak najmniej przetworzonych.

WARZYWA I OWOCE

WARZYWA I OWOCE

- Dlaczego są tak istotne w diecie?
  - > źródło witamin i składników mineralnych, a także innych cennych składników jak np. flawonoidy;
  - > wysoka zawartość błonnika pokarmowego;
  - > stosunkowo niskokaloryczne, dając jednocześnie poczucie sytości;
  - > działanie prozdrowotne.

Witaminy i flawonoidy zawarte w warzywach działają przeciwmiażdżycowo i przeciwnowotworowo

WARZYWA I OWOCE

- W jakiej formie je spożywać?
  - > najlepiej na surowo – sałatki, surówki, koktajle;
  - > można także piec i gotować;
  - > uwaga: soki owocowe.

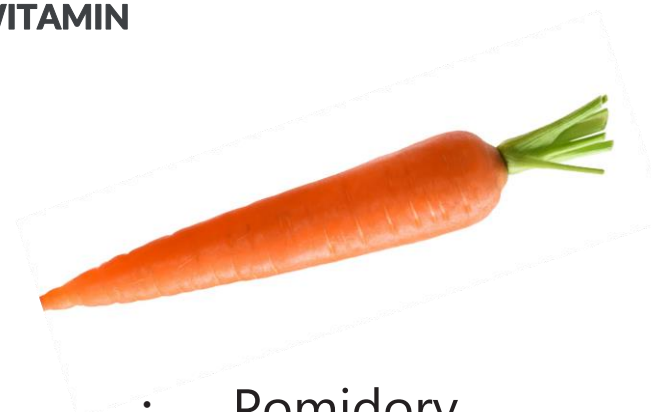
SZCZEGÓLNIIE WARTOŚCIOWE WARZYWA

POD WZGLĘDEM ZAWARTOŚCI WITAMIN

- Boćwina
- Buraki
- Brukselka

- Kapusta
- Marchew
- Papryka
- Pietruszka

- Pomidory
- Sałata
- Szparagi

2. OWOCE

- **Błonnik pokarmowy**, który reguluje prace jelit oraz obniża poziom cholesterolu
- **Witaminy:** głównie witaminę C i beta-karoten (prowitamina A – antyoksydant!
- **Składniki mineralne:** wapń, potas, magnez

UWAGA

- Dbając o zdrową sylwetkę należy uważać na owoce o dużej zawartości cukru, a mniejszej ilości wody takie jak: **banany, figi, winogrona, daktyle, owoce suszone.**
- Uwaga na ~~soki owocowe, dżemy i marmolady~~, które zawierają bardzo duże ilości cukru*

*nawet jeśli widnieje informacja na opakowaniu „Bez dodatku cukru”

BŁONNIK POKARMOWY

- Reguluje pracę przewodu pokarmowego;
- Wypełnia żołądek, dając poczucie sytości;
- Poprawia wypróżnienia;
- Zmniejsza ryzyko pojawienia się nowotworów (przede wszystkim jelita grubego);
- Obniża stężenie cholesterolu we krwi (cholesterolu całkowitego i frakcji LDL).

PRODUKTY ZBOŻOWE

PRODUKTY ZBOŻOWE

- Dlaczego są tak istotne w diecie?
  - > powinny stanowić główne źródło energii dla organizmu;
  - > źródło witamin (wit. B, wit. E) i składników mineralnych (żelazo, miedź, magnez, cynk, potas, fosfor);
  - > wysoka zawartość błonnika pokarmowego;
  - > odpowiednio dobrane regulują stężenie glukozy we krwi.

PRODUKTY ZBOŻOWE

- Które z nich wybierać?
  - > pełnoziarniste (np. pieczywo razowe, makarony razowe);
  - > płatki owsiane, orkiszowe;
  - > otręby;
  - > grube kasze (np. pęczak, gryczana), kasza jaglana;
  - > ryż brązowy (naturalny).

PRODUKTY MLECZNE

PRODUKTY MLECZNE

- Dlaczego są tak istotne w diecie?
  - > stanowią źródło białka dla organizmu;
  - > źródło witamin (wit. A, wit. D, wit. B) i składników mineralnych (wapń, magnez, potas, cynk);
  - > produkty fermentowane (jogurt, kefir) – „naturalne probiotyki”.

PRODUKTY MLECZNE

- UWAGA: zawierają nasycone kwasy tłuszczowe!
- Jak ograniczyć ich udział?
-> mleko do 2% tłuszczu; sery twarogowe do 7% tłuszczu (chude i półtłuste); jogurty, kefiry, maślanki do 3% tłuszczu.

PRODUKTY MLECZNE

- Jakich produktów nie wybierać?
  - > typu „light”, „zero”;
  - > owocowych, smakowych;
  - > serów żółtych, pleśniowych, topionych.

DOBRY WYBÓR

Zastąp pełnotłuste mleko mlekiem o obniżonej zawartości tłuszczu do **2%**

Jedz jogurty **naturalne**, kefiry lub maślanki (do 3% tłuszczu)

Wybieraj **półtłusty** ser biały

Ogranicz ilości **żółtych serów, serków topionych i pleśniowych**

JAJA

JAJA

- Dlaczego warto uwzględnić je w diecie?
  - > źródło pełnowartościowego białka;
  - > bogate w witaminy rozpuszczalne w tłuszczach (A, D, E) oraz witaminy z gr. B, a także w składniki mineralne – wapń i fosfor;
  - > idealnie sprawdzają się w kuchni: jako dodatek technologiczny, dodatek do sałatek czy zup bądź jako samodzielne danie.

MIĘSO

MIĘSO

- Jakie jest jego znaczenie w diecie?
  - > źródło pełnowartościowego białka;
  - > źródło witamin z gr. B (głównie B1 i B12) oraz składników mineralnych, przede wszystkim łatwo przyswajalnego żelaza;

MIĘSO

Należy spożywać z umiarem, czerwone mięso 1-2x w tygodniu

Jest to dobre źródło **pełnowartościowego białka**, a także witamin z grupy B, szczególnie **B1, B12, PP** oraz łatwo przyswajalnego **żelaza**.

Należy wybierać chude gatunki mięs (drób, cielęcina, chuda wołowina)

RYBY

RYBY

- Dlaczego są tak wartościowe w diecie?
  - > cechują się wysoką zawartością niezbędnych nienasyconych kwasów tłuszczowych omega-3;
  - > zawierają więcej składników mineralnych niż mięso;
  - > stanowią dobre źródło fluoru, potasu, magnezu, jodu, fosforu oraz witamin z gr. B.
- Zaleca się spożywanie ryb minimum 2 x tydzień.

NASIONA ROŚLIN STRĄCZKOWYCH

NASIONA ROŚLIN STRĄCZKOWYCH

- Dlaczego powinny być stałym elementem diety?
  - > wartościowy zamiennik białka zwierzęcego;
  - > bogate w węglowodany złożone;
  - > źródło składników mineralnych (żelazo, fosfor, wapń) oraz witamin (przede wszystkim z gr. B);
  - > sycące, idealne jako główny składnik posiłku bądź dodatek (do sałatek czy zup).

TŁUSZCZE

TŁUSZCZE

- Jakie tłuszcze wybierać?
  - > najzdrowsze są tłuszcze roślinne takie jak: olej rzepakowy, oliwa z oliwek, olej lniany itd.;
  - > uwaga na: olej kokosowy, olej palmowy!
  - > należy unikać tłuszczu zwierzęcych.
- Uwaga: tłuszcze są produktami wysokokalorycznymi (1 g tłuszczu = 9 kcal), dlatego należy kontrolować ich ilości.

TŁUSZCZE

- Dlaczego powinny być w diecie?
  - > źródło niezbędnych nienasyconych kwasów tłuszczowych omega-6 i omega-3;
  - > zawierają witaminy rozpuszczalne w tłuszczach (A,D,E,K);
  - > są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania organizmu;
  - > poprawiają wygląd skóry, ułatwiają pasaż jelitowy.

WODA

WODA

- 👉 nawodniony organizm = prawidłowo funkcjonujący organizm. Woda jest niezbędna do zachodzących w organizmie przemian procesu materii.
- 👉 wpływa na wygląd skóry, poprawiając jej jędrność i elastyczność.
- 👉 zmniejsza ryzyko wystąpienia nowotworów, powstawania kamieni nerkowych czy choroby niedokrwiennej serca.
- 👉 przyczynia się do zmniejszenia bólów głowy (w tym także migrenowych!) i kręgosłupa.
- 👉 ma wpływ na efektywniejszą redukcję masy ciała.
- 👉 poprawia pamięć, koncentrację i samopoczucie.

1,5 litra czystej wody dziennie!!!

ODPOWIEDNIE TECHNIKI KULINARNE

ODPOWIEDNIE TECHNIKI KULINARNE

- gotowanie w wodzie i na parze;
  - pieczenie;
  - duszenie;
  - smażenie na patelni grillowej.
-
- NIE: smażenie w głębokim tłuszczu.

Zasada 6 x U – klucz do zdrowego stylu życia

1. Urozmaicenie;
2. Umiar;
3. Unikanie;
4. Uregulowanie;
5. Uprawianie;
6. Uśmiech!

Kiedy należy udać się do dietetyka?

- Problemy z masą ciała – nadwaga i otyłość, ale również niedobór masy ciała;
- Alergie i nietolerancje pokarmowe;
- Współistniejące choroby cywilizacyjne (np. cukrzyca, miażdżyca, nadciśnienie) i inne choroby potrzebujące modyfikacje dietetyczne;
- Chęć poprawy nawyków żywieniowych.

IDEALNE POSIŁKI

ZŁOTE ZASADY

- » Pierwszy posiłek jedz **do godziny** po wstaniu
- » Ostatni **2-3 godziny** przed snem
- » Przerwa między posiłkami powinna wynosić od 2,5h do 4h
- » W każdym posiłku powinno pojawić się źródło **białka** i **węglowodanów złożonych***
- » **OWOCE MOŻNA JEŚĆ PO 18**
- » Nie rezygnuj z kolacji
- » Dbaj o odpowiednią zawartość **błonnika** w diecie
- » Pamiętaj o **wodzie!**

7:00 ŚNIADANIE:

- ✓ Herbata zielona
- ✓ Jajecznica z dwóch jaj, chleb razowy, papryka

10:00 II ŚNIADANIE:

- ✓ Jogurt naturalny, płatki owsiane, miseczka borówek

13:00 OBIAD:

- ✓ Grillowana pierś z kurczaka z kaszą gryczaną oraz sałatką z pomidorów

16:00 PODWIECZOREK:

- ✓ Mała miseczka orzechów (30-35g) lub szklanka maślanki i jabłko

19:00 KOLACJA:

- ✓ Sałatka z serem mozzarella, pomidorami, oliwkami i sosem
Pieczywo razowe

TALERZ ZDROWIA

BIAŁKO

WĘGLOWODANY

WARZYWA

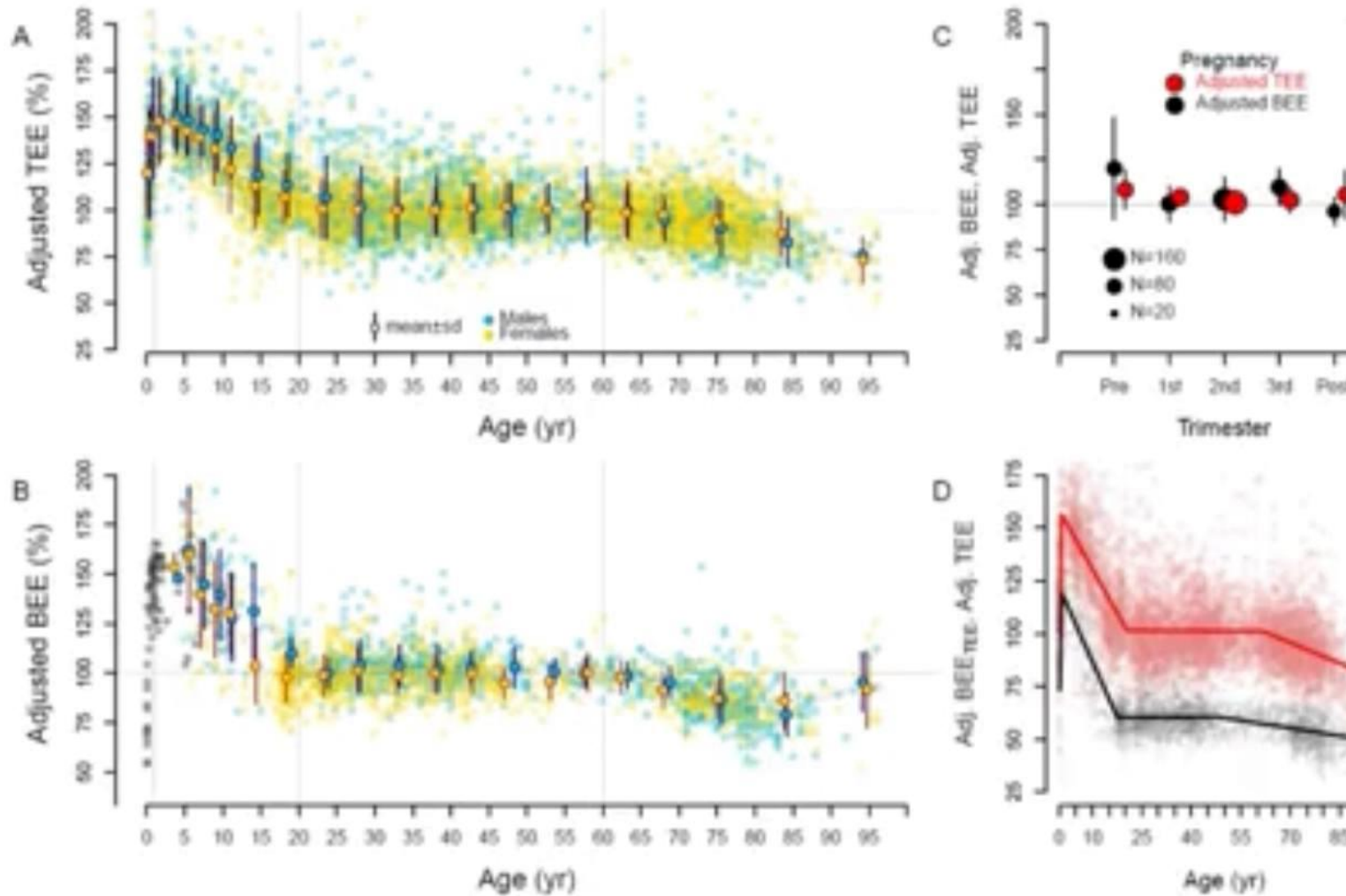

DIETETYCZNE MITY

CZY METABOLIZM SPADA Z WIEKIEM

DIETA BEZGLUTENOWA DLA KAŻDEGO

Dieta bezglutenowa dla każdego

- Jedynymi wskazaniami do stosowania ścisłej diety bezglutenowej są: celiakia, alergia na gluten, nieceliakalna nietolerancja glutenu.
- Niektóre osoby zauważają poprawę po eliminacji glutenu w przypadku chorób autoimmunologicznych (np. Hashimoto).

Dieta bezglutenowa dla każdego

- Aktualnie brakuje rzetelnych dowodów przemawiających za korzystnym wpływem eliminacji glutenu (bez ww. wskazań).
- Istnieje coraz więcej badań, których wyniki wskazują na niekorzyść stosowania diety bezglutenowej bez powodu. Wskazuje się tutaj na zwiększone ryzyko pojawienia się cukrzycy oraz nadwagi lub otyłości.

OLEJ KOKOSOWY NAJZDROWSZYM OLEJEM

Olej kokosowy najzdrowszym olejem

- Olej kokosowy bogaty jest w nasycone kwasy tłuszczowe, a ubogi w jedno- i wielonienasycone kwasy tłuszczowe.
- Amerykańskie Towarzystwo Kardiologiczne (AHA) podkreślając, że taki skład oleju kokosowego zwiększa ryzyko pojawienia się chorób sercowo-naczyniowych, odradza jego spożywanie.
- Niemniej olej kokosowy z pewnością warto stosować jako kosmetyk.

ŻEBY SCHUDNAĆ TRZEBA NIE JEŚĆ

Żeby schudnąć trzeba nie jeść

- I tak i nie 😊
- Głodówkom mówimy stanowcze NIE!
- Zaleca się unikanie jedzenia produktów bogatych w węglowodany proste (cukry) i tłuszcze.
- Aby proces odchudzania przebiegał sprawnie, ważne jest regularne dostarczanie energii organizmowi; zapobiega to odkładaniu się jej w postaci tkanki tłuszczowej.

SÓL MORSKA JEST ZDROWSZA OD KUCHENNEJ

Sól morską jest zdrowsza od kuchennej

- Sól morską, w przeciwieństwie do kuchennej, nie jest oczyszczana, zawiera więc składniki mineralne takie jak: magnez, wapń, cynk, żelazo i mangan.
- Jednak oceniając wartość żywieniową soli, należy skupić się na zawartości sodu, który jest odpowiedzialny za występowanie nadciśnienia tętniczego. Oba rodzaje soli mają taką samą zawartość sodu.

NIE WOLNO JEŚĆ PO GODZINIE 18:00

Nie wolno jeść po godzinie 18:00

- Zasady zdrowego odżywiania zakładają spożywanie posiłków co 3-4 godziny, a ostatni posiłek na 2-3 godziny przed snem.
- W związku z tym, wyznaczenie godziny ostatniego posiłku jest uzależnione od godziny chodzenia spać.
- Zgodnie z obecnym stanem wiedzy, nie ma żadnego naukowego wytłumaczenia zakazu jedzenia po godzinie 18:00.

PRODUKTY TYPU „LIGHT” SĄ ZDROWSZE NIŻ ICH KLASYCZNE ODPOWIEDNIKI I POMAGAJĄ SCHUDNAĆ

Produkty typu „light” są zdrowsze niż ich klasyczne odpowiedniki i pomagają schudnąć

- produkty „o obniżonej wartości energetycznej”;
- produkty „o niskiej wartości energetycznej”;
- „zmniejszona zawartość”

Produkt typu „light” należy do przynajmniej 1 z ww. grup.

- Należy uważnie czytać etykiety!

Na co zwracać uwagę czytając etykiety?

- Izomery trans
- Cukier na dzień dobry
- Ukryty cukier
- Zawartość soli

Produkty typu „light” są zdrowsze niż ich klasyczne odpowiedniki i pomagają schudnąć

- W celu zachowania cech organoleptycznych, często 1 składnik jest zastępowany innym (np. węglowodany - tłuszczem) bądź są dodawane inne substancje (np. konserwanty czy sztuczne barwniki). W konsekwencji może powstać produkt bardziej kaloryczny.
- Łatwo jest stracić kontrolę nad ilością (a więc i kaloriami) przyjętych pokarmów (pozwalamy sobie na więcej, bo produkty te są mniej kaloryczne – jaki będzie efekt końcowy?).

CZEKOLADA MLECZNA VS CZEKOLADA „LIGHT”

/100 g produktu	Mleczna	Bez dodatku cukru
Wartość energetyczna	530 kcal	485 kcal
Białko	6,0 g	6,7 g
Węglowodany	57,9 g	52,5 g
Cukry	56,9 g	12,8 g
Alkohole wielowodorotlenowe	-	38,9 g
Skrobia	-	0,2 g
Tłuszcz	30,0 g	34,8 g
Kwasy tłuszczowe nasycone	18,8 g	21,4 g
Błonnik pokarmowy	2,5 g	2,1 g
Sód	0,1 g	0,3 g

Mózg – nasze centrum dowodzenia

Na czym polega doping mózgu?

- Pamięć
- Czas reakcji
- Kontrola reakcji
- Kontrola motoryczna
- Koncentracja
- Podejmowanie decyzji
- Koordynacja ruchowa
- Hamowanie zmęczenia
- Zwinność reaktywna

Wpływ diety na pracę mózgu

- Żywnienie zapewnia mózgowi odpowiednie elementy budulcowe do tworzenia i utrzymywania połączeń nerwowych, co ma kluczowe znaczenie dla funkcji poznawczych
- Składniki żywieniowe mogą wpływać na wiele procesów mózgowych poprzez:
  - Regulację szlaków neuroprzekaźników
  - Transmisji synaptycznej
  - Płynność błon komórkowych i szlaków przekazywania sygnałów

Diety o potencjale neuroprotekcyjnym

- Wyniki przeglądu badań opublikowanych w listopadzie 2019 r. sugerują że przestrzeganie **diety śródziemnomorskiej, DASH i MIND** wiąże się z mniejszym pogorszeniem funkcji poznawczych i niższym ryzykiem choroby Alzheimera. Dowody na powiązanie tych **diet są niespójne**
- Badania obserwacyjne wskazują że **dieta MIND** może być skuteczna w prewencji spadku zdolności poznawczych i choroby Alzeihmera bardziej niż diety śródziemnomorskiej i DASH
- Przestrzeganie **diety śródziemnomorskiej** wydaje się skuteczniej chronić przed chorobą Alzheimera niż przestrzeganie diety DASH
- Spożycie **oliwy z oliwek** wydaje się być ważnym elementem leżącym u podstaw neuroprotekcyjnego działania diet

Ilość składnika żywieniowego w diecie	Dieta śródziemnomorska	Dieta DASH	Dieta MIND
Duże ilości	<ul style="list-style-type: none"> • Oliwa z oliwek • Ryby • Zboża • Owoce • Warzywa • Warzywa strączkowe • Orzechy • Nasiona 	<ul style="list-style-type: none"> • Zboża • Owoce • Warzywa • Warzywa strączkowe • Orzechy • Odtłuszczony nabiał 	<ul style="list-style-type: none"> • Oliwa z oliwek • Ryby • Pełne ziarna • Owoce jagodowe • Zielone warzywa liściaste • Inne warzywa • Orzechy
Przeciętne ilości	<ul style="list-style-type: none"> • Produkty mleczne • Mięso drobiowe • Alkohol (wino) 	<ul style="list-style-type: none"> • Mięso drobiowe • Ryby 	<ul style="list-style-type: none"> • Mięso drobiowe • Alkohol (wino)
Ograniczone ilości	<ul style="list-style-type: none"> • Czerwone mięso • Przetworzone mięso • Słodycze 	<ul style="list-style-type: none"> • Czerwone mięso • Słodycze • Tłuszcze nasycone • Nadmiar tłuszczów • Cholesterol pokarmowy • Sól 	<ul style="list-style-type: none"> • Czerwone mięso • Słodycze • Tłuste produkty mleczne • Masło/margaryna • Fast food

Odwodnienie, a zdolności umysłowe

- **Odwodnienie i hipertermia** powodują chwilowe **rozzszczenie bariery krew-mózg**, co może mieć wpływ na stabilność środowiska mózgowego podczas ćwiczeń
- **Odwodnieni pacjenci** wykazywali wyższą aktywność neuronów, aby osiągnąć ten sam poziom wydajności umysłowej
- Metaanaliza badań z 2018 roku wykazała, że odwodnienie pogarsza sprawność poznawczą, szczególnie w przypadku zadań wymagających uwagi, funkcji wykonawczej i koordynacji ruchowej, **gdy niedobory wody przekraczają 2 % masy ciała**
- Odwodnienie zwiększa ryzyko urazowego uszkodzenia mózgu w sportach kontaktowych

Kwasy tłuszczowe omega 3

- **Kwasy tłuszczowe omega-3** są niezbędne do sygnalizacji neuronalnej, a zatem pozytywnie wpływają na funkcje synaptyczne
- **DHA** bierze udział w wielu funkcjach mózgu m.in. Nadaje płynność błonom komórkowym, uczestniczy w modulowaniu powinowactwa receptora, uczestniczy w modulowaniu cząsteczek transdukcji sygnału i funkcji poznawczych
- Ostatnie dowody naukowe świadczą o użyteczności **DHA** w prewencji urazowego uszkodzenia mózgu

Produkt	Zawartość DHA mg/100g	Zawartość EPA mg/100g	Zawartość ALA mg/100g
Łosoś dziki, świeży	1115	321	295
Śledź, świeży	620	670	130
Makrela, wędzona	1700	1000	150
Łosoś hodowlany, świeży	1104	862	148
Strąg hodowlany, świeży	516	217	59
Sardynki w oleju, w puszcze	1240	1200	150
Halibut	393	528	43
Olej lniany	-	-	48930
Siemię lniane	-	-	22813
Orzechy włoskie	-	-	6570
Nasiona chia	-	-	17830

Polifenole, a funkcje kognitywne

- **Polifenole** są powiązane ze zmniejszonym ryzykiem rozwoju demencji , poprawą zdolności poznawczych w normalnym starzeniu się
- Niedawno ukazała się pierwsza metaanaliza badań dotycząca wpływu polifenoli na próby wysiłkowe u ludzi. Wyniki sugerują, że suplementacja **polifenolami, a zwłaszcza kwercetyną** wiąże się z **umiarkowaną poprawą wydajności sportowej** bez zgłaszanych działań niepożądanych.
- Mechanizmy działania polifenoli obejmują redukcję stresu oksydacyjnego i stanu zapalnego oraz poprawę perfuzji mózgowej.

Produkt	Rodzaj produktu	Wielkość porcji	Zawartość polifenoli	
Czarny bez	Owoce	145 g	1956	
Czarna aronia	Owoce	145 g	1595	
Czarna porzeczka	Owoce	145 g	1092	
Borówka	Owoce	145 g	806	
Karczoch	Warzywa	168 g	436	
Kawa, filtrowana	Napoje	190 ml	408	
Truskawka	Owoce	166 g	390	
Śliwka	Owoce	85 g	320	
Malina	Owoce	144 g	310	
Siemię lniane	Nasiona	20 g	306	
Gorzka czekolada	Produkty z kakao	17 g	283	
Kasztan	Nasiona	19 g	230	
Czarna herbata	Napoje	195 ml	197	
Zielona herbata	Napoje	195 ml	173	
Pełnoziarnisty chleb żytni	Zbożowe	120 g	146	
Orzech laskowy	Orzechy	28 g	138	
Czerwone wino	Napoje alkoholowe	125 ml	126	
Kakao w proszku	Produkty z kakao	3 g	103	
Sok z granatu 100%	Napoje	150 ml	99	Perez-Jimenez i wsp. 2010

Kofeina - charakterystyka

- Kofeina jest substancją cieszącą się społeczną akceptacją i powszechnym zastosowaniem na całym świecie. W przeciwieństwie do wielu innych substancji psychoaktywnych jest legalna.
- Z chemicznego punktu widzenia kofeina jest gorzką, białą, krystaliczną puryną, alkaloidem metyldoksantylowym i jest chemicznie spokrewniona z zasadami adeniny i guaniny kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA) i kwasu rybonukleinowego (RNA).
- Jej działanie wywiera efekt stymulujący na ośrodkowy układ nerwowy skutkuje zwiększonym poziomem energii, hamowaniem zmęczenia, poprawą koncentracji, zdolności kognitywnych, pamięci, czasu reakcji itd..

Czy warto jeść czekoladę?

- Dowiedzione, że flawanole zawarte w kakao, występujące w gorzkiej czekoladzie, mają korzystny wpływ na funkcje poznawcze.
- Zaobserwowano **wzrost mózgowego przepływu krwi** po pojedynczych dawkach ekstraktu kakaowego zawierającego 500 mg (Lampert iwsp. 2015), 900 mg (Decroix 1 in, 2016) flawanoli,.
- Ekstrakty kakaowe zawierające 150 mg flawanoli, podawane przez 5 dni poprawiły perfuzje mózgu u zdrowych, młodych osób (Francis iwsp. 2006).
- Kakao zawierające 450 mg flawanoli podawane przez 2 tygodnie poprawiło perfuzje mózgu u osób starszych (Sorond (wsp. 2008)

Czy kakao usprawnia prace mózgu?

- W jednym z badan zaobserwowano poprawę pamięci, czasu reakcji i wrażliwości wizualnej po doraźnie zastosowanej ciemnej czekoladzie wzbogaconej w **720 mg flawanoli**
- Do chwili obecnej brakuje badań oceniających wpływ flawanoli kakaowych na funkcjonowanie mózgu w sporcie, z wyjątkiem badania, w którym zaobserwowano poprawę funkcji wykonawczych po 30 minutach jazdy rowerem o umiarkowanej intensywności po spożyciu napoju kakaowego o wysokiej zawartości 536 mg flawanoli. Jednak badanie to nie mierzyło funkcji poznawczych podczas ćwiczeń ani nie odnosiło tego do żadnego aspektu wydajności poznawczej w kontekście sportowym

Czy sok z buraka poprawia prace mózgu?

- Pojedyncza dawka azotanów (5,5 mmol) w postaci soku z buraka może poprawiać przepływ krwi mózgowej w odpowiedzi na zadanie umysłowe i potencjalnie poprawiać wydajność poznawczą.
- Doraźna podaż azotanów (12,8 mmol) w postaci soku z buraka poprawia wyniki powtarzanych sprintów i może minimalizować pogorszenie czasu reakcji, które może wystąpić podczas długotrwałych ćwiczeń przerywanych

**Zawartość azotanów
(mg / 100g warzyw)**

Warzywo

Bardzo wysoka > 250

Burak, szpinak, sałata, rukola, seler, rzeżucha

Wysoka 100-250

Koper, por, cykoria, pietruszka,
kapusta pekińska, koper włoski

Umiarkowana 50-100

Kapusta, rzepa, koperek, liść musztardowy

Niska 20-50

Brokuły, marchew, kalafior, dynia, ogórek, cykoria

Bardzo niska < 20

Szparagi, pieczarki, cebula, groch, papryka, ziemniaki,
słodkie ziemniaki, pomidor, karczoch, bób, bakłażan,
czosnek, zielona fasola

Składniki odżywcze kluczowe dla mózgu

Kwasy tłuszczowe omega-3

- konieczne do budowy mózgu i utrzymania jego sprawnej pracy w każdym wieku

Glukoza

- jest jedynym źródłem energii jakie wykorzystuje mózg, a jej odpowiednią ilość gwarantuje regularne spożywanie posiłków

Białko

- zawiera aminokwasy konieczne do produkcji neuroprzekaźników umożliwiających komunikację między komórkami

Zdrowe i smaczne przepisy dla zdrowego umysłu

Kasza jaglana na mleku z suszonymi owocami i orzechami

- Suszone owoce i orzechy – dobre tłuszcze, witaminy A, C i E, magnez, wapń, cynk, potas, żelazo
- Kasza jaglana – węglowodany, żelazo, cynk, magnez, miedź, witaminy: B1, B3 i B6

Sałatka z jajkiem i tuńczykiem

- Jajko i tuńczyk – białko, dobre tłuszcze, żelazo, witaminy: D i B12

Suplementy

Witamina D3

Kwasy Omega 3

Witamina C

Probiotyki

Cynk do ssania w trakcie przeziębienia

PRODUKTY SZCZEGÓLNIIE ZALECANE

Warzywa

- Warzywa cebulowe (czosnek, cebula), warzywa kapustne (brokuły, kapusta czerwona), psiankowate (czerwona papryka, pomidor), korzeniowe (burak, marchew), dynia, szpinak, jarmuż oraz kiszonki (kiszona kapusta, ogórki)

Owoce

- truskawki, porzeczka, maliny, jeżyny, aronia, borówki, żurawina, bez czarny, dzika róża, brzoskwinie, morele, winogrona

Produkty mleczne

- produkty fermentowane, zawierające żywe kultury bakterii – jogurt, kefir, maślanka, mleko acidofilne

Oleje

- olej lniany, oliwa z oliwek, olej rzepakowy

PRODUKTY SZCZEGÓLNIIE ZALECANE

Ryby

- tłuste ryby morskie (np. łosoś)

Przyprawy

- imbir, czosnek, kurkuma, chili, cynamon

Produkty pełnoziarniste

- kasza gryczana, jaglana, pełnoziarniste pieczywo

Orzechy

- orzechy włoskie, migdały, orzechy laskowe, orzechy nerkowca, brazylijskie

Wpływ sposobu odżywiania na stan mikrobioty jelitowej

Badania mikrobioty

Dieta dla jelit

Probiotyki

— PROJEKT —
ZDROWIE

**ZADZWOŃ
I UMÓW SIĘ
NA WIZYTĘ!**

NOWA JAKOŚĆ DIETETYKI

- PROFESJONALNA OPIEKA DIETETYKA
- INDYWIDUALNY PLAN ŻYWIENIOWY
- STAŁE WSPARCIE I MONITOROWANIE EFEKTÓW

790 337 773

Dziękujemy za uwagę!

**POLSKIE CENTRA
DIETETYCZNE**

